

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за освітньою програмою «Облік і аудит»

на тему:

**Облік, контроль та аналіз фінансових результатів:
теоретико-методичні засади та діюча практика
(на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)**

Виконавець:

студент IV курсу ФМОІТ

Палагін Є. А. _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Семенова К. Д. _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що фінансовий результат підприємства є найбільш суттєвим показником ефективності його роботи. Благополуччя та економічний успіх будь-якого господарюючого суб'єкта повністю залежить від того, наскільки ефективною є його діяльність, що виражається сумою отриманого прибутку, який є основним власним фінансовим джерелом і забезпечує його розвиток. Обсяг реалізації, величина прибутку та рівень рентабельності залежать від фінансової, виробничої та іншої діяльності підприємства. Ці показники характеризують усі сторони його господарської діяльності.

У бухгалтерському обліку прибуток підприємства характеризується як міра перевищення доходів над витратами звітного періоду. Перевищення доходів над витратами означає приріст майна підприємства – прибуток, а витрат над доходами означає зменшення майна – збиток. Отриманий підприємством за звітний період фінансовий результат у вигляді прибутку чи збитку призводить до збільшення чи зменшення капіталу підприємства.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних і практичних засад обліку, контролю та аналізу фінансових результатів господарюючого суб'єкта та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Завдання дослідження:

- проаналізувати сутність фінансового результату як економічної категорії;
- дослідити поняття та класифікації доходів і витрат підприємства;
- охарактеризувати особливості обліку доходів і витрат відповідно до національних і міжнародних стандартів;
- дослідити облікову політику підприємства;
- дослідити особливості обліку доходів, витрат і фінансових результатів на ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- здійснити контроль за формуванням фінансових результатів на підприємстві;
- здійснити аналіз основних показників діяльності підприємства та ефективності використання ресурсів;
- проаналізувати фінансові результати та рентабельність діяльності підприємства;
- запропонувати шляхи удосконалення системи обліку, внутрішнього контролю та підвищення ефективності діяльності підприємства.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес обліку, контролю та аналізу фінансових результатів підприємства на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних питань обліку, контролю та аналізу фінансових результатів на ТОВ «Телекарт-Прилад».

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною базою дослідження виступив загальнонауковий діалектичний метод пізнання напрямів удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства. У ході написання

кваліфікаційної роботи використовувалися наступні методи: абстрактно-логічний (при узагальненнях сутності категорій фінансових результатів, доходів і витрат); монографічний (при представленні рекомендацій щодо удосконалення системи обліку підприємства); історичний (при висвітленні особливостей аналізу та контролінгу); аналізу динаміки (при характеристиці показників діяльності ТОВ «Телекарт-прилад»); табличний та графічний методи.

Інформаційною базою дослідження слугували наукові праці закордонних і вітчизняних вчених з питань обліку, контролю та аналізу доходів, витрат та фінансових результатів: монографії, підручники, навчальні посібники, статті, опубліковані в періодичних виданнях. Були використані законодавчі та нормативні документи з питань бухгалтерського обліку фінансових результатів, досліджена фінансова звітність та документи первинного, аналітичного і синтетичного обліку підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань) та 7 додатків. Загальний обсяг роботи становить 99 сторінок. Основний зміст викладено на 79 сторінках. Робота містить 22 таблиці, 19 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні питання формування фінансових результатів підприємства»** розкрито сутність поняття економічних категорій фінансовий результат, дохід, витрати, розглянуто та проаналізовано їх основні класифікації. Встановлено, що фінансовий результат завершує цикл діяльності підприємства, пов'язаний з виробництвом та реалізацією продукції (виконаних робіт, наданих послуг) і одночасно виступає необхідною умовою наступного витка його діяльності. Високі значення фінансових результатів забезпечують зміцнення бюджету держави у вигляді податкових надходжень, сприяють зростанню інвестиційної привабливості підприємства, його ділової активності у виробничій та фінансовій сферах. Визначено особливості обліку доходів і витрат відповідно до національних і міжнародних стандартів, виявлено їх позитивні та негативні риси, запропоновано шляхи наближення національних стандартів до міжнародних для більшої інформативності показників звітності.

У другому розділі **«Організація обліку та контролю фінансових результатів на ТОВ «Телекарт-Прилад»** надано організаційну характеристику досліджуваного підприємства, проаналізовано його облікову політику, особливості обліку доходів, витрат та фінансових результатів з урахуванням основних видів діяльності підприємства, встановлено склад основних рахунків, які використовуються на підприємстві для обліку доходів, витрат та фінансових результатів, запропоновано напрямки удосконалення системи обліку на ТОВ «Телекарт-Прилад». Встановлено, що аналітичний облік доходів від реалізації продукції ведеться за видами товарів, робіт, послуг, регіонами збуту продукції, клієнтами підприємства. Первинними

документами з обліку доходів від реалізації продукції виступають довідки бухгалтерії Товариства.

Процес первинного, синтетичного та аналітичного обліку витрат підприємства здійснюється чітко, якісно, своєчасно, згідно з планами та документами, а також у повній відповідності до чинного законодавства. За результатами роботи інформація про усі витрати аналізованого суб'єкту наводиться у Звіті про фінансові результати.

У третьому розділі **«Аналіз показників діяльності та фінансових результатів на ТОВ «Телекарт-Прилад»** проведено комплексний аналіз показників, які відображають результати діяльності підприємства, його доходів, витрат, фінансових результатів, ефективності використання ресурсів. Встановлено, що протягом аналізованого періоду діяльність підприємства була в цілому ефективною, оскільки воно отримувало прибутки, нарощувало доходи, ефективно використовувало основні засоби. У структурі витрат звичайної діяльності на кінець 2020 року більше 85 % складає собівартість реалізованої продукції і вона зростає за рік. Зростання собівартості продукції суттєво випереджає зростання чистого доходу від реалізації продукції, що в результаті вплинуло на зменшення прибутку від основної операційної діяльності. Підприємству необхідно порушити негативну тенденцію випередження темпів зростання витрат над доходами.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження обліку, контролю та аналізу фінансових результатів діяльності підприємства дозволяє зробити наступні висновки.

У ринкових умовах господарювання будь-яке підприємство зацікавлено в отриманні прибутку, оскільки завдяки величині цього показника воно здатне розширювати свою діяльність, матеріально зацікавлювати персонал, виплачувати дивіденди акціонерам тощо.

Перевагою обліку доходів за міжнародними стандартами насамперед є те, що ці стандарти забезпечують чітке впорядкування критеріїв визнання доходів у різноманітних ситуаціях і сприяють конвергенції МСФЗ і GAAP/USA, зближенню облікових систем різних країн, тому необхідне внесення аналогічних змін до національних стандартів. Важливою умовою удосконалення діючих національних стандартів обліку витрат є конкретизація певних понять та термінів, зближення діючих стандартів обліку витрат з податковим законодавством, розробка єдиного підходу до оцінки, обліку, визнання та відображення витрат підприємства.

Характеристика облікової політики ТОВ «Телекарт-Прилад» показала, що, в положеннях основна увага приділяється обліку витрат і суттєвості інформації. Проте, одним з найсуттєвіших елементів облікової політики, який впливає на визначення фінансових результатів є момент визнання доходів. Для обліку доходів підприємство використовує рахунки класу 7. Проблемами обліку доходів і фінансових результатів аналізованого підприємства виступили: неналагоджена автоматизація документообігу та недеталізований процес обліку доходів.

Облік витрат підприємства здійснює шляхом використання рахунків класу 9. Дослідження організації обліку витрат ТОВ «Телекарт-Прилад» дозволило зробити висновок, що процес первинного, синтетичного та аналітичного обліку підприємства здійснюється чітко, якісно, своєчасно, згідно з планами та документами, а також у повній відповідності до чинного законодавства.

Для контролю за формуванням фінансових результатів підприємства розроблена система трьох етапів цього процесу: етапу попереднього контролю, етапу поточного контролю та етапу подальшого контролю. На підприємстві не існує спеціального відділу контролінгу, а ці функції покладені на співробітників бухгалтерії. Під час контролю були виявлені такі недоліки: недостатньо налагоджена система документообігу, що не дозволяє швидко отримувати інформацію і впливає на ефективність роботи в цілому; в обліковій політиці не чітко розписано процес обліку доходів, що, в свою чергу, може вплинути на недостовірність інформації; не завжди своєчасно здійснюється оформлення та передача до бухгалтерії первинних документів; відсутні деякі первинні документи з обліку доходів підприємства, що може вплинути на достовірність відображення доходів та фінансових результатів.

Для покращення системи обліку на підприємстві рекомендовано: заключити договори про матеріальну відповідальність з працівниками; налагодити контроль над вчасним поверненням грошових коштів підзвітними особами в касу підприємства; для забезпечення швидкого доступу до первинних даних вчасно заносити усі документи до комп'ютерної програми; доповнити облікову політику наступними елементами обліку доходів і фінансових результатів: розмежуванням доходів за кожною класифікаційною групою; переліком та складом доходів від реалізації продукції; переліком і складом інших операційних доходів; переліком і складом інших фінансових доходів тощо.

Проведений аналіз основних показників діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» дозволив зробити висновок, що протягом аналізованого періоду діяльність підприємства була в цілому ефективною, оскільки воно отримувало прибутки, нарощувало доходи, ефективно використовувало основні засоби. Позитивним є зменшення рівня зносу основних засобів, що відбулося внаслідок їх оновлення.

Більше 90 % своїх доходів ТОВ «Телекарт-Прилад» отримує від основного виду діяльності, причому сума чистого доходу від реалізації продукції зросла, відбулося також зростання собівартості продукції, при цьому зростання собівартості продукції суттєво випереджає зростання чистого доходу від реалізації продукції, що в результаті вплинуло на зменшення прибутку від основної операційної діяльності.

Протягом аналізованого періоду діяльність ТОВ «Телекарт-Прилад» була рентабельною, однак у 2020 році зменшилася і рентабельність основної операційної діяльності, і чиста рентабельність продажу. Підприємству необхідно порушити негативну тенденцію випередження темпів зростання витрат над доходами. Для цього необхідно запровадити економію матеріальних ресурсів та налагодити процес контролю над запасами – створити такі умови зберігання, за яких пошкодження запасів зведеться до мінімуму; оптимізувати адміністративні та інші операційні витрати.

АНОТАЦІЯ

Палагін Є. А. «Облік, контроль та аналіз фінансових результатів: теоретико-методичні засади та діюча практика (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою Облік і аудит.

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти та особливості ведення обліку, контролю та аналізу фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

Проаналізовано систему обліку доходів, витрат та фінансових результатів на ТОВ «Телекарт-Прилад», особливості використання власного плану рахунків на підприємстві; розраховано та проаналізовано основні показники, які характеризують результати діяльності підприємства, його доходи, витрати, фінансові результати та ефективність використання ресурсів.

Запропоновано напрямки поліпшення системи обліку та внутрішнього контролю на підприємстві; на основі проведеного аналізу результатів роботи підприємства розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».

Ключові слова: Фінансові результати, доходи, витрати, підприємство, облік, аналіз, контроль.

ANNOTATION

Palagin Y. A. "Accounting, control and analysis of financial results: theoretical and methodical principles and current practice (on the example of Telecard-Prilad, LLC)"

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation» for the educational program Accounting and Audit.

Odessa National Economics University. – Odessa, 2022.

The work deals the theoretical aspects and features of accounting, control and analysis of financial results of the enterprise Telecard-Prilad, LLC.

Author analyzes the system of accounting of income, expenses and financial results of Telecard-Prilad, LLC. The peculiarities of using the company's own chart of accounts at the enterprise are analyzed; the main indicators that characterize the results of the enterprise, its income, expenses, financial results and resource efficiency are calculated and analyzed.

The directions of improvement of the system of the account and internal control at the enterprise are offered; based on the analysis of the results of the enterprise are developed recommendations for improving the efficiency of Telecard-Prilad, LLC.

Keywords: Financial results, income, expenses, enterprise, accounting, analysis, control.